



WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

Kielce, dnia 18-12-2023

Znak: PNK.I.4130.241.2023

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 79 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 1526 ze zm.)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr LXXVII/473/2023 Rady Powiatu Ostrowieckiego z dnia 17 listopada 2023 roku *w sprawie określenia zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Powiatowi Ostrowieckiemu lub jednostkom jemu podległym, a także warunków dopuszczalności pomocy publicznej w całości.*

Uzasadnienie

Na sesji w dniu 17 listopada 2023 roku Rada Powiatu Ostrowieckiego podjęła uchwałę Nr LXXVII/473/2023 w sprawie określenia zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Powiatowi Ostrowieckiemu lub jednostkom jemu podległym, a także warunków dopuszczalności pomocy publicznej. Uchwała została przekazana do Wojewody Świętokrzyskiego w dniu 23 listopada 2023 roku. W dniu 11 grudnia 2023 roku Wojewoda zawiadomił Przewodniczącego Rady o wszczęciu postępowania nadzorczego oraz wyznaczył termin na złożenie ewentualnych wyjaśnień w sprawie. Wyjaśnienia podpisane przez Przewodniczącego Rady zostały złożone w terminie.

Analizowana uchwała została podjęta na podstawie przepisów art. 59 ust. 1 – 3 ustawy z dnia 7 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (t. jedn. Dz. U. 2023, poz. 1270 ze zm. – dalej jako u.f.p.), zgodnie z którymi w przypadkach uzasadnionych ważnym interesem dłużnika lub interesem publicznym należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, przypadające

jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13 u.f.p., mogą być umarżane, terminy ich spłaty mogą zostać odroczone lub płatność tych należności może zostać rozłożona na raty, na zasadach określonych przez organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego, z zastrzeżeniem art. 59 ust. 4 u.f.p. Organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego określi szczegółowe zasady, sposób i tryb udzielania ulg, o których mowa w art. 59 ust. 1 u.f.p., warunki dopuszczalności pomocy publicznej w przypadkach, w których ulga stanowić będzie pomoc publiczną, oraz wskaże organ lub osobę uprawnioną do udzielania tych ulg. Ponadto organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w art. 59 ust. 1 u.f.p., w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 u.f.p. Zgodnie zaś z treścią art. 56 ust. 1 u.f.p. należności pieniężne mające charakter cywilnoprawny, mogą być z urzędu umarżane w całości, jeżeli:

- 1) osoba fizyczna - zmarła, nie pozostawiając żadnego majątku albo pozostawiła majątek niepodlegający egzekucji na podstawie odrębnych przepisów, albo pozostawiła przedmioty codziennego użytku domowego, których łączna wartość nie przekracza kwoty 6000 zł;
- 2) osoba prawna - została wykreślona z właściwego rejestru osób prawnych przy jednoczesnym braku majątku, z którego można by egzekwować należność, a odpowiedzialność z tytułu należności nie przechodzi z mocy prawa na osoby trzecie;
- 3) zachodzi uzasadnione przypuszczenie, że w postępowaniu egzekucyjnym nie uzyska się kwoty wyższej od kosztów dochodzenia i egzekucji tej należności lub postępowanie egzekucyjne okazało się nieskuteczne;
- 4) jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej uległa likwidacji;
- 5) zachodzi interes publiczny.

W rozdziale IV analizowanej uchwały Rada Powiatu określiła warunki udzielania na wniosek dłużnika prowadzącego działalność gospodarczą ulg w spłacie zobowiązań z tytułu należności pieniężnych, które stanowią pomoc *de minimis*, w tym pomoc *de minimis* w rolnictwie. W treści przekazanych Wojewodzie wyjaśnień Przewodniczący Rady Powiatu wskazał, że projekt tej uchwały nie został zgłoszony do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz do Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi w trybie określonym w art. 7 ust. 3 i 3a ustawy z dnia 30 kwietnia 2004 roku o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej (t. jedn. Dz. U. 2023, poz. 702). Stosownie do treści wskazanych wyżej przepisów projekt programu pomocowego przewidujący udzielanie pomocy *de minimis* podlega wyłącznie zgłoszeniu Prezesowi Urzędu, który w terminie 14 dni może przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania

pomocy. Natomiast projekt programu pomocowego przewidujący udzielanie pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie podlega wyłącznie zgłoszeniu ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, który w terminie 14 dni może przedstawić zastrzeżenia dotyczące przejrzystości zasad udzielania pomocy.

Przez program pomocowy należy rozumieć, zgodnie z definicją zawartą w art. 2 pkt 7 ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, akt normatywny spełniający przesłanki, o których mowa w art. 1 lit. d rozporządzenia Rady (WE) nr 659/1999 z dnia 22 marca 1999 roku ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania art. 108 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz.U.UE.L.199.83.1 ze zm.). Z kolei w świetle postanowień przedmiotowego rozporządzenia „program pomocowy” oznacza „każde działanie, na którego podstawie, bez dalszego wprowadzania w życie wymaganych środków, można dokonać wypłat pomocy indywidualnej na rzecz przedsiębiorstw określonych w ustawie w sposób ogólny i abstrakcyjny oraz każde działanie, na którego podstawie pomoc, która nie jest związana z konkretnym projektem, może zostać przyznana jednemu lub kilku przedsiębiorstwom na czas nieokreślony i/lub w nieokreślonej kwocie”. „Pomoc indywidualna” oznacza natomiast „pomoc, która nie jest przyznawana na podstawie programu pomocowego oraz podlegającą obowiązkowi zgłoszenia pomoc przyznawaną na podstawie programu pomocowego”.

W ocenie Wojewody Świętokrzyskiego podjęta przez Radę Powiatu Ostrowieckiego uchwała Nr LXXVII/473/2023 spełnia przesłanki do uznania jej za program pomocowy w rozumieniu ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, a tym samym powinna podlegać notyfikacji w części, w jakiej przewiduje udzielanie pomocy *de minimis* dłużnikom prowadzącym działalność gospodarczą.

Obowiązek przedłożenia projektów uchwał przewidujących udzielenie pomocy *de minimis* Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz, w zakresie dotyczącym pomocy *de minimis* w rolnictwie lub rybołówstwie - ministrowi właściwemu do spraw rolnictwa, stanowi obligatoryjny element procedury podejmowania uchwał w przedmiotowym zakresie i jest warunkiem *sine qua non* dalszego, zgodnego z prawem procedowania uchwały (por. wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach z dnia 29 grudnia 2022 roku, sygn. akt: I SA/Ke 302/22). Warunkiem ważności uchwały jest bowiem nie tylko jej zgodność z upoważnieniem ustawowym, które wyznacza granice przyjmowanej regulacji, ale i uchwalenie jej w określonym przepisami trybie. Zaniechanie to *de facto* pozbawia właściwy organ możliwości korzystania z przysługującej mu ustawowo kompetencji do wyrażania zastrzeżeń na etapie procedowania projektu programu pomocowego, a w konsekwencji może nawet prowadzić do przyjęcia wadliwego merytorycznie aktu ustanawiającego program (por. wyrok Wojewódzkiego

Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z 17 lutego 2011 roku, o sygn. akt: I SA/Go 129/10, oraz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z dnia 23 czerwca 2021 roku, sygn. akt: I SA/Po 128/21). W ocenie organu nadzoru niedotrzymanie ustawowo przewidzianej procedury podjęcia uchwały, stanowiącej program pomocowy przewidujący udzielenie pomocy *de minimis*, narusza w sposób istotny przepisy art. 7 ust. 3 i 3a ustawy o postępowaniu w sprawach dotyczących pomocy publicznej, co uzasadnia stwierdzenie nieważności analizowanej uchwały w całości.

Niezależnie od powyższego należy wskazać, że w § 12 ust. 1 uchwały Nr LXXVII/473/2023 Rada Powiatu wskazała przypadki, w których należności cywilnoprawne przypadające Powiatowi lub powiatowym jednostkom organizacyjnym mogą być umarzone z urzędu w całości lub w części. Zgodnie z treścią art. 59 ust. 3 u.f.p. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o stosowaniu z urzędu ulg, o których mowa w art. 59 ust. 1 u.f.p., w przypadku wystąpienia okoliczności wymienionych w art. 56 ust. 1 u.f.p. Zawarty w § 12 ust. 1 uchwały katalog nie odpowiada aktualnemu brzmieniu przepisu art. 56 ust. 1 u.f.p., gdyż dokonuje modyfikacji zawartych w art. 56 ust. 1 pkt 3 i 5 u.f.p. przesłanek umorzenia poprzez dodanie warunku, zgodnie z którym kwota należności wraz z odsetkami nie może przekroczyć 100,00 zł, oraz wskazanie, obok przesłanki interesu publicznego, przesłanki ważnego interesu dłużnika. Organ nadzoru podziela przy tym stanowisko Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażone w wyroku z dnia 25 maja 2021 roku, sygn. akt: I GSK 1760/18, zgodnie z którym, z uwagi na brzmienie przepisu art. 59 ust. 3 u.f.p. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego nie może wprowadzić regulacji umożliwiającej umorzenie z urzędu należności w okolicznościach nieprzewidzianych w art. 56 ust. 1 u.f.p. Ponadto należy zwrócić uwagę, że zgodnie z treścią art. 59a ust. 1 u.f.p. organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego może, w drodze uchwały, postanowić o niedochodzeniu należności o charakterze cywilnoprawnym przypadających jednostce samorządu terytorialnego lub jej jednostkom organizacyjnym wymienionym w art. 9 pkt 3, 4 i 13 u.f.p., których kwota wraz z odsetkami nie przekracza 100 zł, nie zaś o możliwości umorzenia tych należności w całości lub w części.

Mając na względzie powyższe należało stwierdzić nieważność uchwały Nr LXXVII/473/2023 Rady Powiatu Ostrowieckiego z dnia 17 listopada 2023 roku w sprawie określenia zasad, sposobu i trybu umarzania, odraczania lub rozkładania na raty należności pieniężnych mających charakter cywilnoprawny, przypadających Powiatowi Ostrowieckiemu lub jednostkom jemu podległym, a także warunków dopuszczalności pomocy publicznej w całości.

Na niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze przysługuje prawo wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Kielcach za pośrednictwem Wojewody Świętokrzyskiego - w terminie 30 dni od daty jego doręczenia.

Podpis
Zbigniew Koniusz
Wojewoda Świętokrzyski